

Список використаних джерел

1. Михаліцька Н. Я., Яцик М. Р. Розвиток малого підприємництва в Україні у період воєнного стану: інструменти фінансової та кадрової безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер. Економічна*. 2023. № 2. С. 45-54.
2. Програма додаткова компенсація для відновлення мікро, малих та середніх підприємств Київської області в рамках Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» URL: <https://bdf.gov.ua/>.
3. Поєднання «5-7-9%» з місцевими бюджетами розширює доступ малого бізнесу до кредитування зі зниженням ставки до 0%, – Юрій Драганчук. URL: <https://koda.gov.ua/>.
4. Як отримати грант на власну справу у 2024 році URL: <https://cdc.dcz.gov.ua/>.

Сидоренко С. С.,
аспірант кафедри підприємництва та бізнес-технологій
Науковий керівник: Ратушна О. П.,
канд. екон. наук, старший викладач
Уманський національний університет
м. Умань

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Аграрний сектор України є стратегічною галуззю економіки, що забезпечує продовольчу безпеку, валютні надходження та розвиток сільських територій. В умовах глобальних викликів – змін клімату, воєнного стану, економічної нестабільності – постає необхідність переосмислення підходів до формування інвестиційної політики аграрних підприємств. У центрі уваги має бути сталий розвиток – гармонійне поєднання економічної доцільності, екологічної безпеки та соціальної відповідальності.

Інвестиційна політика підприємства – це система рішень і дій, спрямованих на оптимальне формування, розміщення та використання інвестиційних ресурсів для досягнення стратегічних цілей. У сільському господарстві вона має низку особливостей:

- сезонність виробничих циклів;
- високий рівень залежності від погодних умов;
- тривалі періоди окупності (особливо у тваринництві, садівництві);
- обмежений доступ до фінансових ресурсів, особливо для малих підприємств.

Ефективна інвестиційна політика повинна враховувати ці фактори та орієнтуватися на довгострокову ефективність.

Сучасні аграрні підприємства стикаються з такими проблемами:

- погіршення якості ґрунтів через інтенсивне землеробство;
- зростаюча потреба у водозбереженні та адаптації до кліматичних змін;
- інфраструктурні руйнування внаслідок бойових дій;
- низька енергоефективність та залежність від традиційних джерел енергії;
- обмеженість державної підтримки у кризовий період.

Ці виклики зумовлюють необхідність переорієнтації інвестиційної політики на інноваційний та екологічний підходи.

Інвестиції в інновації стають рушієм сталого розвитку агропідприємств. До перспективних напрямів належать:

- точне землеробство – використання GPS, сенсорів, дронів та ІТ-систем для оптимізації обробки полів;
- цифровізація управління – впровадження аграрних ERP-систем, аналітики даних для підвищення ефективності;
- біоенергетика – використання біогазових установок, виробництво біопалива зі сільськогосподарських відходів;
- органічне виробництво – як відповідь на зростаючий попит на екологічно чисту продукцію в Україні та ЄС;
- впровадження кліматично адаптивних технологій – сорти рослин, стійкі до посухи, новітні системи зрошення.

Для реалізації сучасної інвестиційної політики необхідно диверсифікувати джерела фінансування:

- власні кошти підприємства (прибуток, амортизаційні відрахування);
- банківські кредити (в т.ч. пільгові під державні гарантії);
- державні програми підтримки агросектору (компенсації, дотації);
- міжнародні гранти та технічна допомога (FAO, програми ЄС);
- залучення приватних інвесторів та інвестиційних фондів.

Роль держави полягає у створенні сприятливого інвестиційного клімату, зниженні ризиків і забезпеченні прозорості процедур.

Незважаючи на потенціал, аграрні підприємства часто зіштовхуються з перешкодами реалізації інвестиційної політики:

- високе податкове навантаження та бюрократія;
- недостатній рівень фінансової та управлінської грамотності;
- відсутність системної підтримки інновацій з боку держави;
- низький рівень кооперації між дрібними виробниками;
- невизначеність правового статусу частини земельних ділянок.

Щоб активізувати інвестиційні процеси в аграрному секторі, доцільно:

- розробити регіональні стратегії інвестування в агросектор;

- створити інформаційні платформи для залучення інвесторів;
- підтримувати аграрну освіту та підвищення кваліфікації керівників;
- розвивати державне та державно-приватне партнерство;
- спрощувати доступ до інновацій для малих господарств.

Формування інвестиційної політики аграрних підприємств має бути орієнтоване на довгостроковий розвиток, інновації та екологічну стійкість. За умов правильної державної підтримки та активного впровадження новітніх технологій українські аграрії зможуть не лише зберегти свої позиції, а й зміцнити конкурентоспроможність на міжнародному ринку. Інвестиції сьогодні – це гарантія продовольчої безпеки та економічної стабільності завтра.